Sl 84 Sigtuna, Kv. Professorn 1

Litteratur: H. Gustavson, Verksamheten vid Runverket i Stockholm, i: Nytt om runer 15 (2000, publ. 2001), s. 30; A. Wikström et al., Hos Herr Niklas och annat skrivkunnigt folk. Arkeologisk undersökning i kvarteret Professorn 1 i Sigtuna 1999–2000, Up Sigtuna RAÄ 195:1, Morr 63 (2021), s. 252.
Äldre avbildning: H. Gustavson, a.a., s. 30.
Signum i Samnordisk runtextdatabas/Runor: U NOR2000;30A

Ett revben av nöt påträffades år 1999 vid arkeologisk undersökning i kv. Professorn 1 i ett avsatt lager i passage 3 (Ruta G18. Kontextnummer 1391. Fyndnr 6931). Fyndet dateras till ca 1075–1090 (Fas 10a, Wikström et al. 2021, s. 252).[1] Det förvaras nu i Sigtuna museum (inv. nr 62975).

Revbenets längd 155 mm, bredd 32 mm, tjocklek 8 mm. Runhöjd 20 mm (1 **ᚦ**). Båda kortsidorna på revbenet tillskurna med en kniv. Den högra är tillspetsad och i spetsen finns rester av ett runt hål, skuret med en kniv.

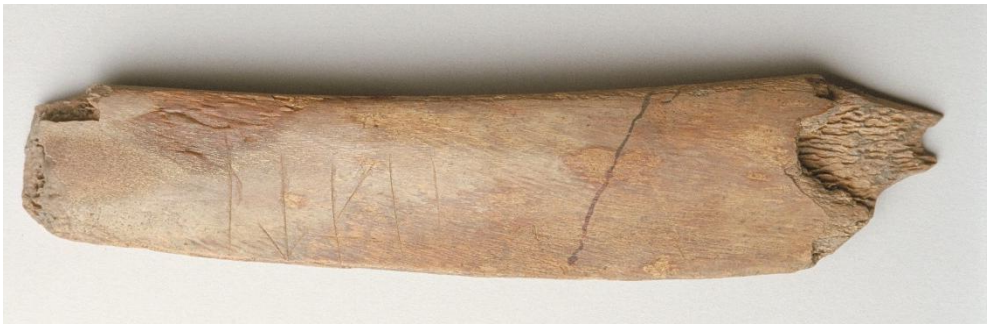

Fig. 1. Runbenet Sl 84 från Kv. Professorn 1. Foto Bengt A. Lundberg 2000 (Arkivsök).

Inskrift:

ᚦtkᚨi
5

Till läsningen: 1 **ᚦ** har liten påse. Nedre spetsen av bistaven har inte skurits ända in till huvudstaven, runan dock säkert **ᚦ**. Runa 2 läses som en stupad dubbelsidig **t**-runa. Den högra bistaven är ansatt knappt 2 mm in på huvudstaven. Bistaven i 3 **k** är skuren med ett rakt streck från huvudstavens mitt snett upp till höger till topplinjen. I 4 **ᚨ** är den dubbelsidiga bistaven grund men säker. 5 **i** består av en tydligt skuren huvudstav.

Eftersom revbenets nedre kant och höger och vänster kortsida har spår av att ha varit tillformade och det i högra kortsidan finns rester av ett hål, som förmodligen tjänat till upphängning, är det möjligt att det rör sig om en amulett och att inskriften skall förstås i ett sådant sammanhang. Runföljden **kai** kan formellt stå för en presens konjunktiv *gāi* av ett verb motsvarande det fisl. *gā* ’ge akt på, vakta etc. (jfr. fisl. *geyma* ’ge akt på > bevara > gömma’) eller verbet *gā* ’gå’. För att runorna **ᚦt** skall ha en språklig mening måste det förutsättas att en vokal inte har uttryckts grafiskt, t.ex. /a/ eller /e/ i ett pronomen *þat* eller *þet*.

[1] Fyndet daterades först preminärt till 1000-talets senare hälft (Gustavson 2000), senare till perioden 1066–1086 (Mats Pettersson, meddelande till HG 25/1 2012).

Fig. 2. Förstoring av inskriften på Sl 84 från Kv. Professorn 1. Foto Bengt A. Lundberg 2000 (Arkivsök).

Fig. 3. Den oristade baksidan av runbenet Sl 84 från Kv. Professorn 1. Foto Bengt A. Lundberg 2000 (Arkivsök).

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIEÄMBETET

Detta dokument ingår i en digital utgåva av runristade lösföremål från Sigtuna. Dessa publiceras fritt tillgängliga på Internet.

Texten är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter eller känner till källor som inte har utnyttjats är du välkommen att meddela dessa på nedanstående e-postadress.

Författare: Helmer Gustavson
Kontakt: magnus.kallstrom@raa.se

Riksantikvarieämbetet
Box 1114, 621 22 Visby
Tel. 08-5191 8000
www.raa.se